

Adviesnr : MAR 2021/3

Datum : oktober 2021

Aan het college van Burgemeester en Schepenen van Kortenberg.

Betreft: **Advies m.b.t. het participatiereglement en het subsidiereglement buurtinitiatieven**

Geachte burgemeester,
Geachte dames en heren Schepenen,

PARTICIPATIeregLEMENT

Algemene opmerkingen

De MAR formuleert volgende bedenkingen.

1. Een reglement als dit zeker geen slechte zaak is maar uiteindelijk zijn participatieprocessen moeilijk in regelgeving te vatten. Er is vooral een omslag nodig in de beleidscultuur. Dit reglement kan helpen om die omslag te maken maar er zal veel meer nodig zijn: pilootprojecten, uitwisseling van ervaringen, coaching...
2. Document is soms dubbelzinnig en tegenstrijdig: men geeft de indruk dat men de burgers zoveel mogelijk wil laten participeren maar als puntje bij paaltje komt doet het bestuur wel zijn zin. Dat is begrijpelijk omdat politici verkozen zijn maar men moet opletten dat men zo geen frustraties creëert bij de burgers en dat die afhaken.
3. Als we het goed begrijpen, vallen adviesraden ook onder dit reglement. Maar uit de toelichting en bespreking onthouden we dat de afgesproken regels (afsprakennota) nog steeds van toepassing zijn. Voorbeeld : bestuur moet in principe motiveren waarom ze advies van een adviesraad niet volgt.
4. De MAR heeft vragen bij de representativiteit van de Charter Stuurgroep. Er wordt vastgesteld dat er een gans hoofdstuk in het reglement wordt gewijd aan deze stuurgroep en de charterprincipes. Wie vertegenwoordigen de leden van deze stuurgroep?

Punctuele opmerkingen

- In artikel 2 is het goed dat de trappen van de participatieladder expliciet opgenomen worden. De omschrijving kan soms een ietsje scherper. Het is nu niet heel duidelijk voor de lezer wat met name het verschil is tussen raadplegen en adviseren.
- Raadplegen : misschien toevoegen dat bij raadplegen mensen niet de kans krijgen om met elkaar of met het bestuur in overleg te gaan. Dat is bv het geval bij online consultaties. Bij de volgende stappen wel - daar is echt dialoog.
- In 3° raadplegen en 4° adviseren wordt tweemaal hetzelfde voorbeeld gegeven : "Voorbeeld: een participatietraject op maat. Voorbeelden: adviesraden, kindergemeenteraad, participatietrajecten op maat."
- Heel belangrijk hierbij - en het zou goed zijn dat toe te voegen: bij het begin van een gemeentelijk participatietraject moet het bestuur duidelijk communiceren over 1) op welke trap op de participatieladder ze wil gaan staan; 2) wat er al beslist is, wat de technische of budgettaire beperkingen zijn, wat ze zelf nog willen beslissen later en wat er dan uiteindelijk nog over blijft voor burgers om mee te bepalen: met andere woorden, het is erg belangrijk om frustraties te voorkomen dat de bewegingsruimte vooraf duidelijk gemaakt wordt.
- In artikel 10 staat : Er wordt een chartertoets uitgevoerd voor alle belangrijke beleidsbeslissingen van het gemeentebestuur. Wat zijn belangrijke beleidsbeslissingen? Wie bepaalt dat ?
- Artikel 11 weerstandrecht.... Wat een term, klinkt zeer archaisch. Strikt genomen betekent dat "recht van opstand"
- Artikel 12 Vragenuurtje. De MAR stelt vast dat er van dit vragenuurtje nooit geen verslag beschikbaar is of zelfs wordt gemaakt? Wij suggereren dat er wel een verslag over wordt gemaakt.
- Art. 15: Hier doet het bestuur vermoeden dat de vrij vooruitstrevende visie die ze schijnen te hebben op top-downparticipatie niet samengaat met een even goed gefundeerde kijk op bottom-up-initiatieven.
Ten eerste lijkt het belangrijk om het onderscheid tussen top-down en bottom-up expliciet te maken en de 2 processen, die fundamenteel verschillen, niet samen op één hoop te gooien.
Ten tweede (en al meteen een voorbeeld van verwarring tussen top-down en bottom-up): waarom zou de gemeente noodzakelijke doelstellingen vastleggen voor bottom-up-initiatieven? Dit artikel neigt een beetje naar instrumentalisering van participatie: aansluiten bij de visie van het beleid en creëren van draagvlak voor beleid kunnen kenmerken of gevolgen zijn van een initiatief van onderuit maar als zo'n initiatief daarentegen kritisch is voor het beleid, is het daarom niet minder legitiem.
Het is gewoon een democratisch recht van elke burger om deel te nemen aan het maatschappelijk debat en om initiatieven te nemen in het openbaar domein (binnen de grenzen van de wet wel te verstaan). Een participatietraject op initiatief van burgers hoeft helemaal geen draagvlak te creëren. Het bestuur doet er goed aan om een initiatief dat minder goed strookt met het beleid en wat kritischer is, of dat een thema aansnijdt dat niet in het meerderheidsakkoord stond, ook als partner te beschouwen en er mee in dialoog te gaan.
- Het getuigt van "controleneiging" een burgerinitiatief een reeks voorwaarden op te leggen. Het is een andere zaak om voorwaarden op te leggen voor subsidiëring. Dan lijkt het logisch

dat je een initiatief eerst doorlicht met een aantal criteria. Maar in dit artikel is er geen sprake van subsidies. Je kan je dus afvragen waar al deze voorwaarden hier dan toe moeten dienen.

- Art 16.2.: "buurtgebonden initiatieven" --> hier gaat men er al te snel van uit dat burgers enkel initiatieven nemen met betrekking tot hun buurt. Sommige mensen zijn geïnteresseerd in thematische initiatieven die een buurt overstijgen, in heel de gemeente ageren of zelfs breder
- Art. 17: openbaarheid van bestuur komt hier ter sprake. Waarom geen expliciet engagement om alle stukken die door schepencollege goedgekeurd zijn actief toegankelijk te maken op de website?
- klachtenbehandeling
artikel 20, § 2 stelt : "2 Een klacht is niet ontvankelijk wanneer/indien de feiten waarop ze betrekking heeft meer dan één jaar geleden zijn". De MAR vindt het problematisch dat men een termijn van één jaar in dit reglement inschrijft. Het kan best dat de feiten die men aanklaagt pas boven water komen na meer dan één jaar.

- DE MAR zou graag een ordegrootte krijgen over het aantal klachten dat op jaarbasis ingediend wordt bij gemeente Kortenberg.

De MAR geeft een genuanceerd positief advies voor dit reglement.

Maar dringt aan dat het reglement nog eens grondig wordt bekeken aan de hand van onze bedenkingen.

SUBSIDIEREGLEMENT BUURTINITIATIEVEN

Algemeen

- 1) De MAR vindt geen specificatie over het soort steun dat het gemeentebestuur wil geven. Wellicht wordt alleen aan geld gedacht. Maar er is dus nog veel meer mogelijk. Kosten voor huur van materiaal voor een buurtfeest komen niet in aanmerking, staat er. Misschien is dat omdat het bestuur nu al materiaal uitleent voor feesten. Het lijkt beter om een meer algemeen overzicht te geven van alle soorten steun waarop burgergroepen beroep kunnen doen. Belangrijkste is daarbij waarschijnlijk nog dat er een goede samenwerking komt. Burgergroepen hebben daarvoor om te beginnen een unieke ingangspoort nodig naar het bestuur, een persoon die hen naar de juiste instantie toe kan leiden. En dan is het ook belangrijk dat die instantie hen niet met een scheef oog bekijkt (wat komen jullie hier zagen?) maar hen als legitieme partners beschouwt. Zo'n noodzakelijke voorwaarden kunnen dankzij zo een reglement geschapen of verbeterd worden

- 2) Ook hier merkt de MAR enige vorm van "controleneiging" of anders is het een bewijs van slechte formuleringen. Acties met een politieke, filosofische of religieuze boodschap komen niet in aanmerking voor ondersteuning. Hier bedoelt men wellicht partijpolitiek (en dan nog

is dat niet evident om te hanteren). Burgerinitiatieven maken de samenleving mee en dat is per definitie politiek. Dat is waar politiek om draait.

Punctueel

In het eerste deel "Algemeen" staat dat je geen kosten van huur enz kan indienen voor ondersteuning. En dat is nu net wat een buurtcomité inbrengt na een buurtfeest.

- Artikel 3 "Jaarlijks wordt er een bedrag van €7000 voorzien in het gemeentelijke budget ter ondersteuning van buurtgebonden initiatieven of acties, met een maximum van €1000 per initiatief of actie." Betekent dit dat alle buurtfeesten op het grondgebied Kortenberg daaronder vallen? Is het plafond van 250 euro dan afgeschaft? Budget voldoende of te ruim, te krap?
- Artikel 3.3 procedure 12 handtekeningen is wel veel - een aantal buurtcomités hebben 8 personen
Vrij omslachtige administratieve procedure : er komt dus een schriftelijk contract tussen bestuur en buurtcomité?
- Boekenruilkast: Er wordt jaarlijks een bedrag voorzien op het gemeentelijke budget van €4.300 voor de boekenruilkast en een bon voor aankopen voor het personaliseren voor de ruilkast. Per jaar kunnen er maximum 10 boekenruilkasten aangevraagd worden. Graag toelichting - hoopt men mensen te bereiken die niet de weg vinden naar de bibliotheek? Men heeft destijds de bibliotheken in de deelgemeenten afgeschaft. Krijgt men boeken vanuit de bibliotheek of hoe zit het systeem in mekaar? Worden de mensen zelf verondersteld om er boeken in te zetten?
- Buurtgroen : 500 euro mager ... aankoopbedrag 50 euro. Betekent dit dat er maximaal 10 buurtplantsoentjes kunnen zijn?
- Artikel 4.5 procedure 10 buurtbewoners is wel heel veel
- Twee keer in de tekst is er sprake van artikel 4.5 procedure en controle

De MAR geeft een genuanceerd positief advies voor dit reglement.

Maar dringt aan dat het reglement nog eens grondig wordt bekeken aan de hand van onze bedenkingen.